

Sygn. akt I UK 242/04

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Andrzej Kijowski

w sprawie z odwołania T. N.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 lutego 2005 r.,
kasacji ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł.
z dnia 5 maja 2004 r., sygn. akt III AUa .../03,

odrzuca kasację.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł., po rozpoznaniu sprawy z wniosku T. N. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych - Oddziałowi w O., wyrokiem z dnia 5 maja 2004 r. (AUa .../03) oddalił apelację wnioskodawczynie od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.z dnia 9 maja 2003 r. (V U .../02). Na mocy tego orzeczenia oddalano odwołanie ubezpieczonej od decyzji organu rentowego, odmawiającej jej ustalenia prawa do emerytury.

W motywach tego rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny przejął jako własne ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu w pierwszej instancji oraz podzielił ich prawną kwalifikację. Wnioskodawczynie, urodzona dnia 16 września 1947 r., udowodniła łącznie 19 lat, 6 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i

nieskładkowych oraz uzupełniających. Sąd pierwszej instancji nie znalazł podstaw do zaliczenia okresu od dnia 21 października 1967 r. do dnia 13 listopada 1986 r. jako okresu uzupełniającego, albowiem nie dał wiary ubezpieczonej oraz wskazanym przez nią świadkom, że w tym okresie pracowała ona w gospodarstwie rolnym swoich teściów. Ponadto z okresu pracy nakładczej od dnia 23 lipca 1975 r. do dnia 1 września 1977 r. do stażu emerytalnego zaliczono jej jedynie okres 5 miesięcy, to jest od stycznia do maja 1977 r., ponieważ ubezpieczona nie udowodniła, iż w pozostałym okresie uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów kodeksu pracy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wnioskodawczynie nie spełniła przesłanek uprawniających ją do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku na podstawie art. 29 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 ze zm.), albowiem nie udowodniła wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych. Wprawdzie jest bezsporne, że wnioskodawczynie mieszkała z teściami posiadającymi gospodarstwo rolne, lecz na jego terenie prowadziła z mężem hodowlę zwierząt futerkowych. Tym samym praca w gospodarstwie rolnym mogła się ograniczać jedynie do pomocy świadczonej sporadycznie, a zatem nie miała charakteru pracy, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Natomiast co się tyczy zaliczenia pracy nakładczej, to wnioskodawczynie wskazała, że uzyskiwała wymagane wynagrodzenie jedynie przez pięć miesięcy w 1977 r. i dlatego tylko ten okres podlegać może uwzględnieniu.

Kasację od tego wyroku złożyła wnioskodawczynie. Zaskarżając wyrok w części dotyczącej niezaliczenia jej stażu pracy uprawniającego do emerytury zarzuciła naruszenia prawa materialnego polegające na oczywistym naruszeniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ponadto wskazała ona na naruszenie przepisów postępowania, polegające na błędnym ustaleniu stanu faktycznego. Na tej podstawie domagała się zmiany kwestionowanego orzeczenia, względnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja podlega odrzuceniu. Według przepisu art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. kasacja powinna zawierać przedstawienie okoliczności warunkujących przyjęcie jej do rozpoznania, i to niezależnie od zamieszczenia w niej przewidzianego przez art. 393³ § 1 pkt. 2 k.p.c. uzasadnienia podstaw kasacyjnych, co skądinąd jasno wynika z oddzielnego unormowania tych rygorów w dwóch powołanych przepisach (por. postanowienie SN z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001 r., z. 3, poz. 52). Innymi słowy, jeżeli skarżący nie wskazał w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie , to ustawowy obowiązek ich przedstawienia nie jest spełniony, choćby nawet dały się ewentualnie wywieść z uzasadnienia tego specyficznego środka zaskarżenia, pomyślanego – zwłaszcza po zmianach dokonanych ustawą z dnia 24 maja 2000 r. – przede wszystkim w interesie publicznym, rozumianym jako zapewnienie jednolitej wykładni i wkładu w rozwój prawa oraz jurysprudencji (por. postanowienia SN z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 r., z. 7-8, poz.147 oraz z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001 r., z. 10, poz.156). Dlatego wnoszący kasację, który przykładowo powołuje się na występowanie w danej sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien zagadnienie to sformułować i wskazać argumenty prowadzące do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., I CZ 35/01, OSNC 2002 r., z. 1, poz.11).

Stawianie kasacji wysokich wymagań profesjonalnych (art. 393² k.p.c.) w pełni przy tym usprawiedliwia tezę, że okoliczności uzasadniające rozpoznanie skargi powinny być, podobnie jak pozostałe elementy przewidziane w art. 393³ § 1 k.p.c.) przedstawione w wydzielonej części kasacji, jako odrębny typograficznie element pisma procesowego, obok oznaczenia zaskarżonego orzeczenia ze wskazaniem zakresu zaskarżenia, przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, a także wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia lub zmiany. Kasacja powinna być zatem tak skonstruowana i zredagowana, aby zarówno przeciwnik procesowy, jak i Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w wywodzie kasacyjnym, a tym bardziej domyślać się wszystkich jej elementów (postanowienie SN z dnia 20 maja 2001 r., III CZ 36/01, OSNC 2002 r. nr 2, poz. 22)

Przedmiotowa kasacja nie spełnia tych wymagań, gdyż nie wskazuje żadnej z podstaw jej rozpoznania określonych w art. 393 k.p.c. Nieprzedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji jest zaś jej wadą istotną, o konstrukcyjnym charakterze i wyklucza uzupełnienie tego braku, co kasację, a właściwie jej namiastkę, czyni niedopuszczalną (postanowienie SN z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001 r., z. 3, poz. 51). W takiej sytuacji chodzi przy tym jedynie o wyraźne i umotywowane stwierdzenie, że w danej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Jeżeli – zdaniem wnoszącego kasację – zaskarżone orzeczenie pozwala na takie stwierdzenie, to żadną miarą nie sposób uznać, iżby nie było możliwe jego przedstawienie, co samo przez się warunkuje dopuszczenie kasacji do tzw. "przedsądu" (art. 393 i art. 393⁷ §1 k.p.c.), w trakcie którego liczy się dopiero siła argumentów przemawiających za faktycznym przyjęciem sprawy do rozpoznania przez naczelny organ władzy sądowej (por. postanowienie SN z dnia 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01, OSNC 2001 r., z. 10, poz.157).

Z tych względów kasacja powinna być już odrzucona przez Sąd drugiej instancji z mocy art.393⁵ k.p.c. Na podstawie tego przepisu oraz zgodnie z art. 393⁷ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy skorygował więc brak podobnego rozstrzygnięcia i orzekł, jak w sentencji.